

CULTURA I ESPECTACLES

Quilo Martínez, poeta: "Vam albirar la primavera però ens la van tallar de soca-rel"

L'exprofessor de l'Escola Pia de Terrassa treu nou poemari, "Al caminar surgen versos"



Quilo Martínez, poeta i exprofessor de l'Escola Pia de Terrassa

Javier Llamas
Redactor al Diari de Terrassa

Publicat el 06 de gener de 2026 a les 19:10



La nostàlgia és adob per a l'última poesia de l'escriptor xilè, **exprofessor de l'Escola Pia de Terrassa**. El "transeünt" exiliat publica "Al caminar surgen versos", un recull de poemes que romanien al calaix dels records i ara respiren a l'aire lliure.

Un home abillat amb gavardina camina (sembla que capcot, no se sap si caratrist) protegit amb un paraigua que porta a la seva mà dreta. En l'esquerra, una bossa. Al terra s'aprecien les petjades dels seus passos. El petit dibuix de l'home que s'allunya decora la portada de **l'últim llibre de Quilo Martínez** (Santa Cruz, Colchagua, Xile), poeta, periodista i professor de l'Escola Pia de Terrassa durant dècades. "Al caminar surgen versos", es titula el poemari, publicat per Papers de Versàlia, el grup poètic del qual va ser **cofundador**. El professor el presentarà aquest dijous a Sabadell (La Llar del Llibre), ciutat on resideix aquest escriptor que és sempiterna barba de pera i mirada penetrant, i somriure. Rodrigo Martínez, fill del Quilo, ha il·lustrat el volum. L'actriu Ximena Marsé (nom artístic), filla també del poeta, llegirà versos en la **presentació**. El Quilo té una altra filla, Patricia, i dues netes.

Centenars de terrassencs han passat per les seves classes, el recorden. Conferenciant, especialista en mitjans de comunicació i en tècniques i recursos del llenguatge publicitari, **Quilo Martínez té 80 anys** i desplaça la seva nostàlgia en cadira de rodes després de patir un ictus. Però aquest "transeünt", com ell mateix es defineix, es desplaça, i mostra el camí recorregut, els jalons de la memòria. Encara li fa mal Xile, encara li fa mal l'Amèrica de les venes obertes. "Estic bé, però una mica preocupat per la situació a Veneçuela", diu l'autor, entre altres, de "¡Los generales latinoamericanos han muerto!", de 1978.

"Un día en la mañana saldrá el sol/y habrá pan en la mesa/y tal vez una esperanza/en la casa del hombre", diuen uns versos d'aquella obra. Encara són vigents? Crec que sí. Ha plogut des de llavors, però en aquest llibre encara trobo algunes coses que m'agraden.

Quan va començar el teu periple entre nosaltres? Quan i per què va arribar el moment de dir "prou" i marxar de Xile? Treballava a la Universitat Tècnica Federico Santa María, on estava al càrrec de la comunicació. Jo era un periodista d'esquerres i, per tant, objecte de persecució. Militava en un partit petit, el Moviment d'Acció Popular Unitària (MAPU), afí al Partit Socialista. Van caure diversos companys i vaig veure que era impossible seguir així allà. Vaig arribar a Espanya el 1976, però el 1978 vaig tornar a Xile. No obstant això, només vaig romandre allà un any més. Vaig tornar aquí el 1979. I fins ara.

"Amb la poesia no vaig buscar l'èxit, sinó la satisfacció. Ha estat una bona companya"

I per què Terrassa, per què l'Escola Pia? Tenia un amic a Sabadell que era el director de l'Escola Pia de Terrassa i em va oferir treball com a docent en aquesta escola. I allà vaig romandre dècades, fins que va sofrir l'ictus i em va arribar el moment de la jubilació. Portava l'àrea de Comunicació de l'escola. Cal tenir en compte que l'Escola Pia va ser un dels centres principals en l'aplicació de la reforma. Jo impartia classes de periodisme, publicitat i cultura religiosa.

Què va suposar el pas per Terrassa en la teva vida? L'Escola Pia em va ajudar molt. I personalment em va ajudar el contacte amb els joves i amb els companys. I, una cosa important, allà vaig descobrir el significat de l'amor per la terra. El centre també va fer més amable el meu exili. Estic molt agraït a la comunitat educativa de l'escola. Els companys em van acollir amb molta amabilitat i alegria. I estic molt agraït a Terrassa.

Vas participar molt en la vida cultural de la ciutat. Sí, vaig voler implicar-me en la vida cultural de la ciutat i vaig posar el meu gra de sorra per crear els Premis Calassanç, de pintura i literatura. I vam treballar molt en aquest certamen, però vam haver de deixar-ho per problemes pressupostaris.

Ara et retrobes amb l'edició amb una nova aventura. Què significa per a tu? He publicat 16 llibres. Dedicats a la poesia, posar sis o set. La resta, de publicitat, de mitjans de comunicació, més assatgístics, relacionats amb la meva tasca laboral. Aquesta és una aventura que podria ser l'última. Ja tinc 80 anys... Però he fet el llibre amb molta il·lusió.

Què és "Al caminar surgen versos"? Es tracta d'una col·lecció de poemes que tenia una mica abandonats. És una selecció diversa de poemes que m'han ajudat en el meu exili, en aquest camí difícil que he transitat recordant el que va ser, o va poder ser, Xile. El poemari recull temes diversos, però sobretot es basa en els records. També, en les urgències. És una mena de calaix de sastre.

Amb la nostàlgia com a substància poètica principal? Sí. Recordo part del passat amb tristesa, no puc negar això. Per a què? I el recordo també amb un cert dolor per l'esperança que es va viure, amb aquella primavera que es va truncar. La dreta ho va destruir tot.

"El poemari recull temes diversos, però sobretot es basa en els records. També, en les urgències"

Quines empremtes d'altres poetes xilens reconeixes en la teva trajectòria? Potser alguna cosa de Pablo Neruda, i de Vicente Huidobro. També de Nicanor Parra. Aquests són els eixos.

La poesia t'ha alimentat? Sí. Ha estat una ajuda. Amb ella mai vaig buscar l'èxit, sinó la satisfacció personal del seu suport. Ha estat una bona companya en l'exili.

Segueixes escrivint a diari? Segueixo escrivint, però no cada dia. I, com que tinc la banda dreta del cos immobilitzada com a conseqüència de l'ictus, ho faig a l'ordinador. Però publicar llibres... No sé, perquè el final es troba a prop.

Et treu la son? No em treu la son, però em sap greu recordar la història i saber que vam albirar la primavera però ens la van tallar de soca-rel, Sols em queden la llengua i els records.

I, com a cristià, també queda la fe? Soc cristià, però no estic d'acord amb molts aspectes de l'Església. Però pot ser que les creences tinguin relació amb la meua vida i la meua obra. Hi ha coses que no es veuen, però que se senten.

“

Javier Llamas

Redactor al Diari de Terrassa des de desembre del 1992. Molts anys (una vintena) a la secció de successos i tribunals. Llicenciat en Ciències de la Informació per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).